

«Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті» КеАҚ	Әдістемелік нұсқаулық Зертханалық, практикалық және семинарлық сабақтарды ұйымдастыру және жүргізу тәртібі	ӘН V-09-2025 Нұсқа 01 Күні 2025.01.27 11 беттің 1-беті
---	---	---

ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛЫҚ

ЗЕРТХАНАЛЫҚ, ПРАКТИКАЛЫҚ ЖӘНЕ СЕМИНАРЛЫҚ САБАҚТАРДЫ ҰЙЫМДАСТЫРУ ЖӘНЕ ӨТКІЗУ ТӘРТІБІ

ӘН V-09-2025

Әзірлеген: АМД директоры
Б.К. Курмашева



Қарағанды

Құжатты рұқсатсыз көшіруге тыйым салынады

«Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті» КеАҚ	Әдістемелік нұсқаулық Зертханалық, практикалық және семинарлық сабақтарды ұйымдастыру және жүргізу тәртібі	ӘН V-09-2025 Нұсқа 01 Күні 2025.01.27 11 беттің 1-беті
---	---	---

Мазмұны

1	Қолдану саласы	3
2	Нормативтік сілтемелер	3
3	Терминдер, анықтамалар және қысқартулар	3
4	Жалпы қағидалар	4
5	Зертханалық, практикалық және семинарлық сабақтарды өткізуге қойылатын талаптар	5
6	Практикалық және семинарлық сабақтарды өткізу тәртібі	7
7	Оқытушының құқықтары, жауапкершілігі және міндеттері	7
8	Студенттің құқықтары, жауапкершілігі және міндеттері	7
9	Келісу, бекіту және қолданысқа енгізу	8
10	Қолжетімділікті қамтамасыз ету	8
11	Сақтау	8
12	Талдау және өзектендіру	8
13	Өзгерістер енгізу	8
	А Қосымшасы Келісу парағы	9
	Б Қосымшасы Танысу парағы	10
	В Қосымшасы Библиография	11

«Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті» КеАҚ	Әдістемелік нұсқаулық Зертханалық, практикалық және семинарлық сабақтарды ұйымдастыру және жүргізу тәртібі	ӘН V-09-2025 Нұсқа 01 Күні 2025.01.27 11 беттің 1-беті
---	---	---

1 Қолдану саласы

Осы Әдістемелік нұсқаулық (ӘН) «Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті» КеАҚ-да жүзеге асырылатын жоғары кәсіптік білім беру мамандықтары мен даярлау бағыттарының зертханалық, практикалық және семинарлық сабақтарын ұйымдастыру және өткізу тәртібін белгілейді.

Осы ӘН-ты «Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті» КеАҚ барлық факультеттерінің қызметкерлері мен студенттері қолданады және сапа менеджменті жүйесінің (СМЖ) ішкі нормативтік құжаттарының құрамына кіреді.

2 Нормативтік сілтемелер

Осы Әдістемелік нұсқаулықта келесі нормативтік құжаттарға сілтемелер пайдаланылды:

ДП Х-01 «Құжатталған ақпаратты басқару».

Пр V-08-2025 «Мәтіндік оқу құжаттары мен негізгі жазуларды рәсімдеуге қойылатын жалпы талаптар».

МИ V-06-2025 «Графикалық құжаттарға қойылатын жалпы талаптар».

Пр Х-01-2025 «Оқу-әдістемелік кешенді ресімдеу ережелері».

ПР Х-05-2025 «Оқу-әдістемелік әдебиеттерді ресімдеу ережелері».

3 Терминдер, анықтамалар, қысқартулар

Осы ӘН-та тиісті анықтамалары мен қысқартулары бар мынадай терминдер қолданылады:

оқу сабағы – білім алушылардың оқытушының басшылығымен МЕМСТ-да айқындалған мамандыққа (даярлау бағытына) және жұмыс оқу бағдарламасына қол жеткізуге бағытталған іс-әрекеттерді орындаудан тұратын, аудиториялық және аудиториядан тыс нысандарда жүзеге асырылатын оқу процесінің түрі;

Зертханалық сабақ – оқу пәнінің теориялық негіздерін меңгеруге және аспаптарды, жабдықтарды, техникалық және аспаптық құралдарды, есептеу техникасын практикалық пайдалану негізінде эксперимент нәтижелерін қою, жүргізу, өңдеу және ұсыну арқылы зерттеудің практикалық дағдыларын алуға бағытталған оқу сабағының түрі;

зертханалық жұмыс – зертханалық сабақта орындалатын оқытылатын курс бойынша нақты оқу тапсырмасы;

оқу зертханасы – белгілі бір тақырып (пән) бойынша жұмыстар жүргізуге арналған аспаптармен, жабдықтармен, техникалық, аспаптық құралдармен, есептеу техникасымен жарақтандырылған зертхана.

«Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті» КеАҚ	Әдістемелік нұсқаулық Зертханалық, практикалық және семинарлық сабақтарды ұйымдастыру және жүргізу тәртібі	ӘН V-09-2025 Нұсқа 01 Күні 2025.01.27 11 беттің 1-беті
---	---	---

Университет – «Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті» КеАҚ;

МИ - ӘН – әдістемелік нұсқаулар;

ТБиОТ- ҚТЖЕҚ – қауіпсіздік техникасы және еңбекті қорғау;

ДАВ - АМД – Академиялық мәселелер жөніндегі департамент;

СМК - СМЖ – Сапа менеджменті жүйесі;

ЦМКиА - СМЖАО – Сапа менеджменті және аккредиттеу орталығы.

4 Жалпы ережелер

4.1 Зертханалық, практикалық және семинарлық сабақтар теориялық ережелерді эксперименттік растауға және оқу және кәсіби практикалық дағдыларды қалыптастыруға бағытталған оқу сабақтарының негізгі түрлеріне жатады, олар теориялық және кәсіби практикалық дайындықтың маңызды бөлігін құрайды.

4.2 Мақсаттар:

4.2.1 Зертханалық сабақтар - білім алушылардың арнайы техникалық құралдарды пайдалану кезінде оқытылатын пәннің мазмұны мен әдіснамасын практикалық меңгеруі.

4.2.2 Практикалық және семинарлық сабақтар - студенттердің танымдық қабілеттерін, ойлау дербестігін және шығармашылық белсенділігін дамыту.

4.3 Міндеттер:

4.3.1 Зертханалық сабақтар:

- білім алушылардың ғылымның, техниканың және технологияның тиісті саласында эксперимент жүргізу әдістемесін меңгеруі;
- зерттелген теориялық материал негізінде оқу-зерттеу және нақты практикалық мәселелерді шешу тәжірибесін алу;
- эксперимент жүргізу тәжірибесін алу;
- жүргізілген зерттеулердің нәтижелерін өңдеу дағдыларын қалыптастыру;
- жүргізілген зерттеулердің нәтижелерін ресімдеу және ұсыну дағдыларын қалыптастыру;
- алынған нәтижелерді талдау және талқылау, қорытындыларды тұжырымдау.

4.3.2 практикалық және семинарлық сабақтар:

- оқу пәнінің білімін бекіту, тереңдету және кеңейту;
- студенттерге оқу пәнінің теориялық ережелері мен тұжырымдамаларын талдаудың практикалық тәсілдері мен әдістерін үйрету;
- білім алушылардың нақты практикалық міндеттерді шешуде заманауи теориялық және ғылыми-техникалық әдістері мен құрылғыларды қолдана білуі мен дағдыларын игеруі;
- оқу пәнінің нақты тақырыбы бойынша әдеби дереккөздерді зерттеу және талдау.

«Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті» КеАҚ	Әдістемелік нұсқаулық Зертханалық, практикалық және семинарлық сабақтарды ұйымдастыру және жүргізу тәртібі	ӘН V-09-2025 Нұсқа 01 Күні 2025.01.27 11 беттің 1-беті
---	---	---

4.4 Зертханалық сабақтар санитариялық-гигиеналық нормаларға және қауіпсіздік техникасы және еңбекті қорғау техникасының (ҚТЖЕҚ) талаптарына жауап беретін қажетті аспаптармен және жабдықтармен, техникалық және аспаптық құралдармен қамтамасыз етілген оқу зертханаларында өткізілуі тиіс. Материалдық-техникалық қамтамасыз ету ғылым мен техниканың тиісті саласында эксперимент жүргізудің қазіргі деңгейіне сәйкес келуі тиіс.

4.5 Практикалық сабақтарды өткізу нысандары:

- тақырыптық есептерді шешу;
- жаттығулар, қимылдар жасау;
- іскерлік ойындар өткізу;
- оқытылатын оқу пәндерінің ерекшелігіне байланысты басқа да қызмет түрлері.

4.6 Семинар сабақтарын өткізу нысандары:

- оқу пәнінің маңызды тақырыптары бойынша студенттердің хабарламалары мен баяндамаларын талқылау;
- сабақ жоспарына сәйкес оқу пәнінің нақты мәселелерін талқылау;
- білім алушылар ұсынған бастамашыл міндеттер мен мәселелерді талқылау;
- оқу пәнінің теориялық ережелері мен тұжырымдамаларын талдау;
- сындарлы пікірталас;
- семинар – «дөңгелек үстел»;
- семинар – «миға шабуыл»;
- семинар – экскурсия;
- «шағын топтар» әдісі;
- «баспасөз конференциясы» әдісі;
- «бастапқы дереккөздерге түсініктеме беру» әдісі;
- семинар-іскерлік ойын және т. б.

5 Зертханалық, практикалық және семинарлық сабақтарды өткізуге қойылатын талаптар

5.1 Пән бойынша зертханалық жұмыстарды жүргізуге мыналар негіз болып табылады:

- ПР V-08-2025 «Мәтіндік оқу құжаттарын және негізгі жазуларды ресімдеуге қойылатын жалпы талаптарға», ПР X-01-2025 «Оқу-әдістемелік кешенді ресімдеу қағидаларына», ПР X-05-2025 «Оқу-әдістемелік әдебиетті ресімдеу қағидаларына» сәйкес орындалған пәннің жұмыс оқу бағдарламасы;
- оқу сабақтарының кестесі.

5.2 Пәннің тақырыбы (бөлімі) бойынша зертханалық жұмыстар, әдетте, тиісті дәрістерден озып кетпеуі тиіс.

5.3 Кіріспе (бірінші) сабақта міндетті түрде оқытушы оқу зертханасында болған кезде және зертханалық жұмыстарды жүргізу кезінде ҚТЖЕҚ ережелері

«Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті» КеАҚ	Әдістемелік нұсқаулық Зертханалық, практикалық және семинарлық сабақтарды ұйымдастыру және жүргізу тәртібі	ӘН V-09-2025 Нұсқа 01 Күні 2025.01.27 11 беттің 1-беті
---	---	---

бойынша нұсқама жүргізеді. Нұсқаманы өткізу міндетті түрде әрбір зертханада бар ҚТЖЕҚ бойынша журналда тіркеледі.

5.4 Сабақ соңында оқытушы есепті тексеру және/немесе оны қорғау (әңгімелесу) арқылы білім алушының жұмысын бағалайды.

5.5 Зертханалық жұмысты жүргізу мыналарды қамтиды:

- зертханалық жұмыс тақырыбы бойынша білім алушыны аудиториядан тыс даярлау;

- білім алушының зертханалық жұмысқа дайындығын кіріс бақылауы: теориялық материалды, жұмысты жүргізу тәртібін игеру, ТҚЖЕҚ талаптарын, есеп беруге қойылатын талаптарды білу;

- зертханалық жұмысты орындау;

- есепті ресімдеу және оны келесі зертханалық сабақ кезінде немесе оқытушы келіскен сағаттарда қорғау және оны рейтинг балдарында бағалау;

- зертханалық жұмысты орындау нәтижелері бойынша білім алушылардың аралық және қорытынды рейтингтерін қалыптастыру.

5.6 Зертханалық сабақтар осы пән бойынша зертханалық жұмыстар цикліне әдістемелік нұсқаулар жиынтығын қамтитын қажетті әдістемелік материалдармен жеткілікті көлемде қамтамасыз етілуге тиіс.

Әдістемелік материалдар ПР V-08-2025, МИ V-06-2025 талаптарына сәйкес болуы тиіс.

5.7 Зертханалық жұмыс туралы есепке қойылатын талаптар:

5.7.1 Есеп білім алушылардың тапсырманы орындағанын куәландыратын құжат болып табылады және мыналарды:

- титул парағын;

- зертханалық жұмыстың мақсаты мен міндеттерін;

- негізгі бөлім (зерттеу объектісінің сипаттамасы, жұмыс әдістемесі, қондырғының (аспаптың) сипаттамасы және/немесе сызбалары, тәжірибелердің (өлшемдердің) нәтижелерін, нәтижелерді өңдеуді, қателерді бағалауды және қателер көздерін талдауды, нәтижелерді талқылауды, қорытындылар);

- бақылау сұрақтарына жауаптар, міндеттерді шешуді;

- пайдаланылған дереккөздердің тізімін;

- қосымшаларды (қажет болған жағдайда) қамтуы тіс

5.7.2 Зертханалық жұмыс туралы есеп жұмыс дәптерінде немесе А4 форматындағы парақтарда орындалады. Зертханалық жұмыстар циклінің ерекшеліктеріне қарай есепті әрбір білім алушы жеке немесе 3-4 студенттен тұратын кіші топқа (бригадаға) жалпы есеп жасайды.

5.7.3 Оқытушымен келісім бойынша зертханалық жұмыс туралы есепті электронды түрде ұсынуға рұқсат етіледі. Бұл ретте ұсынылған электрондық нұсқаны құжаттауды оқытушы жүзеге асырады.

5.8 Практикалық және семинарлық сабақтар оқу пәнінің жұмыс бағдарламасына сәйкес ұйымдастырылады және өткізіледі.

«Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті» КеАҚ	Әдістемелік нұсқаулық Зертханалық, практикалық және семинарлық сабақтарды ұйымдастыру және жүргізу тәртібі	ӘН V-09-2025 Нұсқа 01 Күні 2025.01.27 11 беттің 1-беті
---	---	---

5.9 Практикалық және семинарлық сабақтар білім алушылардың академиялық тобының құрамында өткізіледі.

5.10 Практикалық және семинарлық сабақтар әдістемелік нұсқаулармен, қажетті оқу және ақпараттық-анықтамалық әдебиеттермен, бағдарламалық құралдармен қамтамасыз етілуі тиіс.

5.11 Практикалық және семинар сабақтарының қорытындылары модульдік-рейтингтік жүйеге сәйкес топтар журналында білім алушылардың білімін бақылау кестесіне сәйкес тіркелуі тиіс.

6 Практикалық және семинар сабақтарын өткізу тәртібі

6.1 Сабақтың тақырыбы тұжырымдалады; оның маңыздылығы және басқа оқу пәндерімен және сабақтармен байланысы түсіндіріледі.

6.2 Білім алушылардың дайындығы тексеріледі.

6.3 Сабақ жұмыс оқу бағдарламасына сәйкес және тақырыпқа сәйкес өткізіледі.

6.4 Білім алушылардың рейтингін қою арқылы қорытындылар шығарылады.

7 Оқытушының құқықтары, жауапкершілігі және міндеттері

7.1 Оқытушы практикалық және семинарлық сабақтардың мазмұнын анықтауға, оқу процесінің жоғары сапасын қамтамасыз ететін оларды өткізу әдістері мен құралдарын таңдауға құқылы.

7.2 Оқытушы осы ӘН талаптарына және сабақтардың мазмұны мен әдістемесіне қатысты қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес практикалық және семинарлық сабақтарды ұйымдастыруға және өткізуге жауапты болады.

7.3 Оқытушы жұмыс оқу бағдарламасына (syllabus), күнтізбелік жоспарға сәйкес сабақтар өткізуге және оқытудың қажетті құзыреттері мен нәтижелерін қалыптастыруды қамтамасыз етуге міндетті.

8 Студенттің құқықтары, жауапкершілігі және міндеттері

8.1 Білім алушы қажетті алдын ала дайындықпен кестеде белгіленген уақытта практикалық немесе семинарлық сабаққа келуге, академиялық адалдық қағидаттарын сақтауға міндетті.

8.2 Білім алушы оқытушымен келісілген консультациялар сағаттарында дәлелді себептермен өткізілмеген практикалық (семинарлық) сабақтардың тапсырмаларын орындауға құқылы.

8.3 Білім алушы:

- дәлелсіз себептермен практикалық (семинарлық) сабақты босатқаны;
- практикалық (семинарлық) сабаққа дайындалмағаны;

«Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті» КеАҚ	Әдістемелік нұсқаулық Зертханалық, практикалық және семинарлық сабақтарды ұйымдастыру және жүргізу тәртібі	ӘН V-09-2025 Нұсқа 01 Күні 2025.01.27 11 беттің 1-беті
---	---	---

- тапсырмаларды уақтылы тапсырмағаны үшін жауап береді.

9 Келісу, бекіту және қолданысқа енгізу

Осы ӘН келісу БСӨ-мен, Басқарма мүшесі-Академиялық мәселелер жөніндегі проректормен жүзеге асырылады және келісу парағында (А Қосымшасы) ресімделеді.

Құжатты енгізу күні құжатты бекіту/келісу күні болып есептеледі. Құжат оны бекіткен сәттен бастап күшіне енеді.

10 Қолжетімділікті қамтамасыз ету

Бөлімшелерді осы ӘН-тың даналарымен қамтамасыз ету сайтта орналастыру жолымен жүзеге асырылады.

10 Сақтау

Осы ӘН-ты сақтау ПД Х-01 сәйкес жүргізіледі.

12 Талдау және өзектендіру

Осы ӘН-ты тексеру, талдау және өзектендіру ПД Х-01 сәйкес жүргізіледі.

13 Өзгерістер енгізу

Осы ӘН-қа өзгерістер енгізу ПД Х-01 сәйкес жүргізіледі.

«Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті» КеАҚ	Әдістемелік нұсқаулық Зертханалық, практикалық және семинарлық сабақтарды ұйымдастыру және жүргізу тәртібі	ӘН V-09-2025 Нұсқа 01 Күні 2025.01.27 11 беттің 1-беті
---	---	---

А Қосымшасы
(міндетті)

Φ.01-2022

Келісім парағы

[illegible]

«Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті» КеАҚ	Әдістемелік нұсқаулық Зертханалық, практикалық және семинарлық сабақтарды ұйымдастыру және жүргізу тәртібі	ӘН V-09-2025 Нұсқа 01 Күні 2025.01.27 11 беттің 1-беті
---	---	---

Б ҚОСЫМШАСЫ
(міндетті)

Φ.02-2022

Танысу парағы

[illegible]

«Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті» КеАҚ	Әдістемелік нұсқаулық Зертханалық, практикалық және семинарлық сабақтарды ұйымдастыру және жүргізу тәртібі	ӘН V-09-2025 Нұсқа 01 Күні 2025.01.27 11 беттің 1-беті
---	---	---

Библиография

[1] Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 30 қазандағы № 595 бұйрығымен бекітілген Тиісті үлгідегі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидалары.

[2] Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 20 шілдедегі № 2 бұйрығымен бекітілген Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты.

[3] Қазақстан Республикасының «Білім туралы» 2007 жылғы 27 шілдедегі №319-ІІІ ҚРЗ Заңы.

[4] Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2011 жылғы 20 сәуірдегі №152 бұйрығымен бекітілген Кредиттік оқыту технологиясы бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидалары.

[5] «Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті» КеАҚ Жарғысы.

[6] «Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті» КеАҚ ішкі тәртіп Ережелері.